

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Augustini in euangelium secundum Iohannem sermones
CXXIII - Cod. Aug. perg. 47**

Augustinus, Aurelius

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Sermo CV

[urn:nbn:de:bsz:31-64194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-64194)

mortem autem crucis. Deinde se quitur. & de eius clarificatione iam
 dicit; propter quod & dicit illum & altavit. & donavit ei nomen quod
 est super omne nomen. ut in nomine ihu omnigenus flectatur. caelestium
 terrestrium & infernorum. & omnis lingua confiteatur.
 quia dicitur ihu xpi in gloria est de patris; hanc est clarificatio dicitur ihu
 xpi. quae ab eius resurrectione sumpsit & ordium; humilitas ergo
 eius incipit in sermone apostoli. ab eo loco ubi ait. Semetipsum
 & inani ut formam servi accipiens. & peruenit usque ad mortem
 crucis. Claritas vero eius incipit ab eo loco ubi ait. propter quod
 & dicit eum & altavit. & peruenit quod in gloria est de patris;
 Nam & ipsum nomen si inspiciantur codices graeci & quae lingua
 epistolae apostolicae translatae sunt in latina. quod hic legitur
 gloria. ibi legitur doxa. unde uerbum deriuatum est in graeco.
 ut dicitur doxa son. quod inter praes latinus ait. clarifica
 cum possit & iam glorificari dicere. quod tantumdem ualeat;
 Et ideo possit & iam in apostoli epistola ubi est gloria clari
 tas poni. quod si fieret. tantumdem ualeat; ut autem non rece
 datur a uerborum sonis. quem admodum a claritate clari
 ficatio. sic gloria glorificatio deriuatur; ut & mediator dicitur
 & hominum homo xpi ihu resurrectione clarificatus uel glori
 ficatus. prius humiliatus est passione; non enim a mortuis
 resurrexisset si mortuus non fuisset; humilitas claritatis est meri
 tum. claritas humilitatis est praemium; Sed hoc factum est in
 forma serui. In forma uero dicitur semper fuit. semper erit claritas.
 in modo non fuit. quasi iam non sit. nec erit. quasi nondum sit.
 Sed sine initio sine fine semper est claritas. quod ergo ait. pater
 uenit hora. clarifica filium tuum. sic intelligendum est tamquam
 dixerit. uenit hora seminande humilitatis. fructum non dis
 ferat claritatis; sed quid sibi uult quod se quitur. ut filius tuus
 clarificet te; Num quid & iam dicit pater humilitatem per tulit car
 nis siue passionis. & qua illum clarificari oportet. quomodo
 igitur eum clarificaturus erat filius. cuius claritas sempiterna nec & for
 ma humana potuit uideri minor. nec in diuina possit esse amphor; Sed
 istam questionem in hunc sermonem nolo artare; aut hinc eum facere
 longiorem; **INCIPIT SERMO. CV DE EO QUOD DICIT
 SICUT DEDISTI EI POTESTATEM OMNIS CARNIS. USQUE AD
 CLARITATEM QUAM HABUI APUD TE.**

CLORIFICATUM a patre filium secundum formam serui quam pa-
ter suscitauit a mortuis & ad suam dexteram conlocauit. Res
ipsa indicat. & nullus ambigit xpi anus. sed non tantum dixit
pater clarifica filium tuum. sed addidit & iam. ut filius tuus cla-
rifica te. Merito quaeritur quomodo pater clarificauerit filium. cum
semper na claritas patris nec deminuta fuerit in forma humana.
nec augeri potuerit in sua perfectione diuina. sed in se ipsa claritas pa-
tris nec minui nec augeri potest. Apud homines autem procul dubio
minor erat quando in iudea tantum modo dei notus erat. nondum
a solis ortu usque ad occasum laudabantur patris nomen domini. hoc autem
quia per euangelium xpi factum est. ut per filium pater innotesceret &
gentibus. profecto patrem clarificauit & filius. Si autem tantum
modo mortuus fuit & filius. nec resurrexisset. procul dubio nec a pa-
tre clarificatus esset. nec patrem clarificasset. Nunc autem resurre-
ctione clarificatus a patre. resurrectionis suae praedicatione clarifi-
cat patrem. hoc quippe appertit ordo ipse uerborum. clarifica inquit
filium tuum. ut filius tuus clarifica te. tamquam dicitur & resurrexerit.
Ut innotescas^{III} toto orbe per me. Deinde magis magisque pandens
quomodo clarifica patrem filius. sicut dedisti inquit ei potestatem
omnis carnis. ut omne quod dedisti ei deus uitam & eternam. Omne
carnem dixit omnem hominem. a patre totum significans. quem ad-
modum rursus a patre superiorem significatus est homo totus. ubi ait
apostolus. Omnis anima potestati bus sublimioribus subdita sit.
Quidem dixit omnis anima nisi omnis homo. & hoc autem quod po-
testas xpo a patre data est. omnis carnis. secundum hominem intel-
legendum est. nam secundum deum omnia per ipsum facta sunt. in ipso
condita sunt omnia in caelo & in terra. uisibilia & inuisibilia. Sicut ergo
dedisti ei potestatem inquit omnis carnis. ita te glorifica filius. id est
notum te faciat omni carni quam dedisti ei. Sic enim dedisti. ut omne
quod dedisti ei deus uitam & eternam. hoc est autem uita & eterna inquit ut
cognoscant te solum deum uerum & quem misisti ihu xpm. Ordo uerborum
est. ut te & quem misisti ihu xpm cognoscant solum uerum deum. Con-
sequenter enim & spiritus sanctus intellegitur. quia spiritus est patris & filii tamquam
caritas substantialis & consubstantialis amborum. quoniam non duodum
pater & filius. nec tres deus pater & filius & spiritus sanctus. sed ipsa trinitas unus
solus uerus deus. nec idem tamen pater qui filius. nec idem filius qui pater.
nec idem spiritus sanctus qui pater aut filius. quoniam tres sunt pater & filius & spiritus sanctus.

sed ipsa trinitas unus est deus; si ergo eodem modo te glorificat filius; sicut de
 dista ei potestatem omnis carnis; & sic dedisti ut omne quod dedisti ei.
 d& eis uitam & eternam. & h& est uita & eterna ut cognoscat te; sicut
 igitur filius glorificat ut omnibus quos dedisti ei te cognitum faciat;
 porro si cognitio dei est uita & eterna tanto magis uiuere tenemus quan
 to magis in hac cognitione proficimus; non autem moriemur in ui
 ta aeterna; Tunc ergo dei cognitio perfecta erit. quando nulla
 morietur. summa tunc dei clarificatio. quia summa gloria quae
 excedit dicitur doxa. unde dicitur est Doxa son. quod Latini qui
 dam sunt interpretati clarifica. quidam glorifica; au&eribus
 autem gloria quae gloriosi homines dicuntur. ita est definita; glo
 ria est frequens de aliq& fama cum laudeat si homo laudatur cum
 fame creditur. quomodo de laudabitur quando ipse uidebitur; prop
 ter quod scriptum est. Beati qui habitant in domo tua in secula
 seculorum laudabunt te. Ibi erit dei sine fine laudatio. ibi erit dei
 plena cognitio; & quia plena cognitio ideo summa clarificatio uel
 glorificatio; sed prius hic clarificatur deus dum adnuntiatus homi
 nibus innotescit. & per fidem credentium praedicatur. propter
 quod dicit. ego te clarificauit super terram. opus consummaui quod
 dedisti mihi ut faciam; non ait iussisti. sed dedisti. ubi consummatur
 euidentis gratia; quidem habet quod non accepit & iam in unigenito
 humana natura. an non accepit ut nihil mali sed bona faceret om
 nia. quando in unitatem personae suscepta est a uerbo per quod fac
 ta sunt omnia; sed quomodo consummauit opus quod accepit
 ut faciat. cum uerbo adhuc passionis & perimentum. ubi mar tyri
 bus suis maximae praebuit quod sequerentur & exemplum. unde ait
 apostolus per & ius xpi pro nobis passus est relinquens nobis & exemplum
 ut sequamur uestigia eius. Ipsi quia consummasse dicit quod se
 consummaturum esse certissime nouit; sicut longe ante in pro
 ph&ia praeteriti temporis usus est uerbis. quando post annos pluri
 mos futurum fuerat quod dicebat; foderunt inquit manus meas
 & pedes di numerauerunt omnia ossamea; non ait fodiant. & di
 numerabunt; & in hoc ipso euangelio. omnia inquit quae audiui
 a patre meo. nota uobis feci. quibus ait postea; adhuc multa habeo
 uobis dicere sed non potestis illa postare modo. quoniam certis & in
 mutabilibus causis omnia futura praedestinavit. quid facturum
 est fecit; nam & per proph&am dictum de illo est. qui fecit quae

futura sunt; secundum hoc & iam quod sequitur dicit; & nunc cla-
rificate tu pater apud te & ipsum claritate quam habui prius
quam mundus esset apud te; nam supra dixerat; pater uenit hora
clarifica filium tuum. ut filius tuus clarificet te; In quo uerborum
ordine ostendit prius a patre clarificandum filium. ut patrem
clarificet & filius; modo autem dicit. Ego te clarificauit super
terram. opus consummaui quod dedisti mihi ut faciam. & nunc cla-
rificate tu tamquam prior ipse patrem clarificauerit. a quo deinde
ut clarificetur & possit; Ergo intellegendum est utroque uerbo supe-
rius usum secundum id quod futurum erat. eoque ordine quod futurum
erat. clarifica filium ut te clarificet filius; modo uero usum fuisse
uerbo praeteriti temporis de re futura ubi ait; Ego te clarificauit
super terram. opus consummaui quod dedisti mihi ut faciam. De in-
de dicendo & nunc clarificate tu pater apud te & ipsum. quasi pos-
terius esset clarificandus a patre. quem prius ipse clarificauerat;
Quid ostendit. nisi superius ubi ait. Ego te clarificauit super terram.
italo locutum fuisse tamquam fecisset quod facturum esset; Hic autem
poposcit se ut pater faceret per quod illud filius facturum esset; id
est ut pater clarificet filium. per quam filii clarificationem & ia
filius esset clarificaturus patrem; Denique si de re quae futura erat.
ponamus & iam futuri temporis uerbum; ubi pro tempore futuro
posuit ipse praeteritum. nulla sententiae remanebit obscuritas.
uelut si dixisset. Ego te clarificabo super terram. opus consummabo
quod dedisti mihi ut faciam; & nunc clarificate tu pater apud te
& ipsum; nempe ita plenum est sicut illud ubi ait. clarifica filium
tuum ut filius tuus clarificet te. & ipsa est omnino sententia. nisi
quia & hic dicitur est eiusdem clarificationis modus. ubi autem taci-
tus. tamquam illud isto & poneretur eis quos poterat per mouere.
- Quomodo pater filium & maxime quomodo patrem clarificet & fi-
lius; Dicendo enim clarificare a se patrem super terram. se autem
a patre apud eundem patrem. modum profecto utriusque clarificati-
onis ostendit; Ipse quippe patrem clarificauit super terram. eum
gentibus praedicando; pater uero ipsum apud se & ipsum ad suam
de terram conlocando; sed ideo postea de clarificando patre ubi ait.
- Ego te clarificauit. uerbum praeteriti temporis ponere maluit ut
monstraret in praedistinctionem factum. & pro iam facto haben-
dum hoc certissime fuerat futurum. id est ut a patre apud patrem glori-
fi-

catur. patrem. super terram glorificatus & filius; sed hanc praedestina-
 tionem in sua clarificatione manifestius aperuit. quae eum clarifica-
 uit pater. in eo quod adiunxit. claritate quam habui prius quam
 mundus esset apud te. Ordouerborum est; quam habui apud te pri-
 us quam mundus esset; ad hoc ualeat quod ait; & nunc clarificame.
 hoc est sicut tunc. ita & nunc; sicut tunc praedestinatione. ita & nunc.
 perfectione; fac in mundo quod apud te iam fuerat antemundum;
 fac in suo tempore. quod ante omnia tempora statuisti; hoc quidam
 sic intellegendum putarunt. tam quam natura humana quae sus-
 cepta est a uerbo. conuerteretur in uerbum. & homo mutaretur in deum.
 Immo si diligentius quod opinati sunt cogitemus. homo periret in deo.
 Non enim quisquam scista mutatione hominis uel duplicari diuerbum
 dicturus est. uel augeri. aut ut duo sint quod unum fuit. aut amplius
 sit quod minus fuit; porro si natura humana in uerbum mutata
 atque conuersa uerbum dei quantum erat & quod erat hoc erit. ubi est
 homo si non perit; sed hanc opinionem quam ueritati prorsus
 non uideo conuenire. nihil nos urget si filio dicente. & nunc clari-
 ficame tu pater apud te & ipsum claritate quam habui prius
 quam mundus esset apud te. intellegamus praedestinationem
 claritatis humane quae in illo est naturae. & mortali immortalis
 apud patrem futurae. & hoc iam praedestinando factum fuisse ante
 quam mundus esset; quod in mundo & iam suo tempore fiet; si enim
 de nobis dixit apostolus. sicut elegit nos in ipso ante mundi constitu-
 tionem. cur ab horre re putatur. a uero. si tunc pater caput nostrum
 glorificauit quando nos in ipso ut membra eius essemus elegit; sic
 enim nos electi quomodo ipse clarificatus. qui prius quam mundus
 esset & nos eramus. & ipse mediator dei & hominum homo christus ihesus;
 sed ille qui per ipsum in quantum uerbum eius est. & iam quae futu-
 rasunt fecit. & uocat ea quae non sunt tam quam sint. profecto
 secundum id quod mediator dei & hominum. homo est. ante mundi
 constitutionem praenobis deus pater glorificauit ipsum. Si tunc ele-
 git & iam nos in ipso; quid enim dicit apostolus; scimus autem quoniam
 diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. his qui secundum
 propositum uocati sunt. Quos enim praesciuit & praedestinauit
 conformes imaginis filii eius. ut sit primogenitus in multis fratribus;
 Quos autem praedestinauit. illos & uocauit; nisi forte ipsum praedes-
 tinatum dicere formidabimus. quia de nobis tantum ut efficiamur

conformes imaginis eius. Hoc dixisse uideatur apostolus, quasi uero quis
quam regulam fidei fideliter intuent. filium dei negaturus est praedest
tinatum. qui eum negare hominem non potest; & te qui per dicitur
non praedestinatus secundum id quod est uerbum dei; de apud deum;
ut quidem praedestinarer, cum iam esset quod erat sine initio.
sine termino sempiternus. Illud autem praedestinatum erat
quod non dum erat, ut sic suam potest fieri & quem ad modum ante
omniatempora praedestinatum erat ut fieret. Quis quis igitur
deum filium praedestinatum negat hunc eundem filium hominis negat.
Sed propter contentiosos & iam hinc audiamus apostolum in sua
sermone litterarum; Nam & in prima epistolarum eius est ad roma
nos; & ipsius epistolae principium est ubi legitur. Paulus seruus
ihesu christi uocatus apostolus. testatur in euangelium dei quod ante pro
mi. erat per prophetas suos inscripturis sanctis de filio suo, qui factus
est et semine dauid secundum carnem. qui praedestinatus est
filius dei in uirtute secundum spiritum sanctiificationis & resurrectione mor
tuorum; Secundum hanc ergo praedestinationem & iam clarifi
catus est ante quam mundus esset; ut esset claritas eius & resur
rectione mortuorum apud patrem ad cuius dexteram sedet; cum ergo
uideret illius praedestinationem suae clarificationis uenisse iam tem
pus, ut & nunc fieret in resurrectione quod fuerat in praedestinatione
iam factum, orauit dicens; & nunc clarificame tu pater apud te
in ipsum claritate quam habui prius quam mundus esset apud
te; Tam quam dicitur claritatem quam habui apud te, id est illam
claritatem quam habui apud te in praedestinatione; iam tempus
est ut apud te habeam & iam uiuens in dextera tua; sed quoniam diu
nos tenet huius discussionis. alio quae secuntur sermo
ne tractanda sunt. **INCIPIT SERMO CUI DE EO QUID DICITUR MANIFESTA
UI NOMENTUM HOMINIBUS; USQUE AD ET CREDITO ERIT QUIA TUM ENI**

DE HIS VERBIS DOMINI SI ET IPSE DIGNAVERIT. ^{SIS}
sermone isto disputaturi sumus, quae ita se habent; Oramus festa
ui nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo; quod
si de his tantum dicit discipulis cum quibus cenauit & ad quos
antequam orare inciperet tam multa loquutus est. Non pertinet
ad hoc, illam clarificationem siue ut alii interpretati sunt glorifica
tionem; De qua superius loquebatur; qua filius clarificat, uel glori